SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 3. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Februari 1907. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 27:e Årg.

Lady Wilma Hallé.

Ett konsertbesök här af lady Hallé bereder oss alltid en musikalisk högtid; så ock nu, när vi efter fyra års uppehåll, hade glädjen att åter se och höra »violindrottningen» på Konsertföreningens senaste konsert. Hur högt vi veta att uppskatta hennes konstnärsskap kunde hon finna af såväl åhörarnes entusiastiska bifall, som den hyllning, hvilken i form af orkestertusch bragtes henne af orkesterpersonalen.

Det är ock som om hon af gammalt hörde oss till, särdeles oss stockholmare, ty hon har ju i flere år varit bosatt här såsom maka till vår förste hofkapellmästare Ludvig Norman och äfven verkat såsom lärarinna vid vårt konservatorium. Hon har emellertid nu länge intagit den henne obestridda platsen, som en första rangens artist inom den stora musikvärlden och i England äfvensom i Tyskland haft det förnämsta fältet för sin konstnärliga verksamhet.

Om hennes nu inträffade besök hos oss vilja vi påminna med att illustrera detta vårt nummer med hennes porträtt och derjemte för dem, som icke känna till eller erinra sig hennes lefnads- och konstnärsbana, meddela en kort biografisk teckning. Det är med hennes flicknamn, Wilma eller, som det först hette hos oss, Wilhelmina Neruda hon först lät oss göra bekantskap med sitt mästerskap som violinist, hvarom i det följande skall nämnas.

Familjen Neruda är en gammal böhmisk musikfamilj. En descendent af familjen, Josef N., född 1807, död 1875 som organist vid domkyrkan i Brünn, dugtig musiker och lärare, är fader till Franz N. och hans syskon, af hvilka Amelie, Victor, Wilma, Maria, Eugenie och Olga alla egnade sig åt musiken. De äldsta och yngsta, Amelie (f. 1834), gift med kapellmästaren Wickenhauser i Brünn, och Olga (f. 1858), länge bosatt i England, ha båda offentligen uppträdt som pianovirtuoser. Victor (f. 1836) var utmärkt violoncellist och dog på en af familjens konsertresor i Petersburg 1852. Syskonen äro alla födda i Brünn, utom Eugenie, som föddes i Wien 1845 och ej uppträdt på offentliga konserter. Hon har i många år tillhört vår hufvudstad såsom gift med major Lindblad, son af vår utmärkte tondiktare Adolf Fredrik Lindblad. Så har ock varit fallet med Maria Neruda, 1868 gift med operasångaren Fritz Arlberg, men som för flera år sedan bosatte sig i Berlin, der hennes son, Hjalmar Arlberg, vunnit aktadt namn som sångare. Franz Neruda, den utmärkte violoncell-professorn, kunna vi anse tillhöra Stockholm nästan lika mycket som Köpenhamn i egenskap af dirigent för vår Musikförening, hvarigenom han tidtals vistas i vår hufvudstad.

Wilma Maria Franziska, född den 21 mars 1838, elev af Jansa, uppträdde redan vid sex års ålder som violinist i Wien och väckte stort uppseende genom sin kraftiga stråkföring, ovanliga teknik och känsla i föredraget. Hon konserterade sedan med syskonen i Leipzig, Berlin, Breslau och London (1849) samt vidare i Petersburg och Skandinavien. I Sverige uppträdde hon först tillsammans med syskonen Maria och Franz på Stjernströmska Mindre teatern den 13 november 1861 i en konsertafdelning och sedan jemte dem på De la Croix's salong vid Brunkebergstorg. Den storartade framgången är bekant, och ett bevis på hur högt hennes konstnärlighet redan då uppskattades är, att hon strax efter sitt första uppträdande, redan samma år, invaldes till utländsk ledamot af vår musikakademi. Inländsk ledamot af densamma blef hon 1864, samma år som hon trädde i äktenskap med hofkapellmästaren Ludvig Norman. Hon verkade derefter här såsom artist på solokonserter och soaréer för kammarmusik samt såsom lärarinna i violinspel vid konservatoriet (1867—70). I Köpenhamn fram-

Lady Wilma Hallé.

kallade hon 1862 samma hänförelse som hos oss, och på konstresor i utlandet gjorde hon furore bland annat i Paris 1868 och i London 1869, der hon sedan hvarje vinter medverkat vid de populära måndagskonserterna m. fl. och der hon sedan bosatte sig.

Efter Ludvig Normans död 1885 gjorde hon 1886 ett konsertbesök här och ingick derpå 1888 ett nytt äktenskap med den renommerade pianisten sir Charles Hallé i London († i okt 1895.) Konstnärinnan blef af Carl XV utnämnd till hedersledamot af k. hofkapellet och innehar svenska och danska medaljer för konst och vetenskap i briljanter.

Om lady Hallés konsertbesök i Stockholm efter det senast omnämnda erinra vi, att i maj 1895 det märkliga inträffade, att man på en kammarmusik i vetenskapsakademien fick efter decenniers förlopp åter höra hela »Nerudatrion», Wilma, Maria och Franz, hvarvid hofkapellm. Conrad Nordqvist biträdde som altviolist i kvartetter af Beethoven och Mozart. Mot slutet af nov. 1897 gaf lady Hallé tre konserter på Musikaliska akademien, hvarvid hon från England medförde den utmärkte pianisten Leonard Borwick, som då för första gången uppträdde här. Det dröjde sedan tre år innan hon ånyo besökte oss, men stannade då tämligen länge. Den 19 jan. 1900 gaf hon denna gång sin första konsert, och vi fingo nu för första gången göra bekantskap med hennes vid detta tillfälle medverkande förträffliga pianist fröken Johanne Stockmarr. Jämte henne konserterade hon d. 17 jan. i K. F. U. M-salen och d. 22 ånyo i Musikaliska akademien samt å kgl. teatern, biträdande på en konsert, då hon utförde med orkester Spohrs »Sångscen» och Mendelssohns violinkonsert samt Schumanns »Abendlied», »Gartenmelodie», »Am Springbrunnen» med ackompagnemang af frök. Stockmarr. Vid hennes allra senaste konserterande i Stockholm d. 9 och 12 mars 1903 medverkade på nytt pianisten Borwick.

Efter att nyligen ha biträdt vid Konsertföreningens senaste konsert ger lady Hallé en egen sådan d. 5 d:s i Musikaliska akademien. Glädjande vore att åter få höra henne å en operakonsert, då det vore en högtid att få höra Beethovens violinkonsert utföras med hennes oförlikneliga mästerskap.

Granskning af Aug. Strindbergs förslag till ny notskrift.

I tidningen Idun för d. 6 dec. förra året var införd en uppsats af vår bekante författare, diktaren och dramaturgen August Strindberg, en för nämnda tidning skrifven artikel med benämning »Förenklad pianoskola». Titeln är något oegentlig, ty det är här fråga om icke blott en »pianoskola» utan om en revolution i notskriften öfver hufvud, sålunda ej allenast rörande pianoundervisningen utan hela pianolitteraturen. Ty skulle den tillämnade »förenklingen» ha något värde för eleven i pianospelning, så skulle den äfven utsträcka sig till hela pianolitteraturen (att icke tala om den nu gängse äfven för andra instrument befintliga notskriften). Hur skulle annars pianospelaren sedan kunna utföra annan pianomusik med vanlig notskrift?

Det Strindbergska »förenklingsförslaget» har väl till grund samma pedagogiskt revolutionära tendens, som nu gör sig gällande ifråga om vårt skriftspråk. Man vill åstadkomma ett latmannasystem, som besparar besvär med och öfning i tankeverksamhet. Hvad den nu ifrågavarande förenklingen af notskriften beträffar, ha åtskilliga experiment i detta syfte gjorts, men intet kunnat leda till praktiskt resultat. För två år sedan var i denna tidning (Sv. M. T. n:o 10) införd en uppsats om då nyligen uppkomna förslag i Tyskland och Danmark till nytt notsystem, och äfven i Sverige ha försök i den vägen förekommit för ett par årtionden sedan. Vi tro icke att de Strindbergska förenklingsidéerna kunna påräkna större framgång i praktiskt hänseende än förut förekommande projekter. Der de nya förslagen icke rent af förvillat, har den »lätthet» i notläsning de sökt åstadkomma varit så minimal i jämförelse med inlärandet af nuvarande notsystem, att det pedagogiska syftet med förenklingen icke uppnåtts.

Strindbergs uppsats börjar sålunda: »När man mottager första undervisningen i musik, lär man ju lära sig tonarterna med betydelsen af *kors* och *be*. Läraren säger: utan förtecken äro C-dur och A-moll. Nu skall man spela skalorna utan förtecken. Skalan är ju alla tonerna, som höra till tonarten, utan förtecken. C-durskalan går sin gilla gång på de hvita tangenterna. Så kommer A-moll, utan förtecken: A, H, C, D, E, . . . men så synes ett *kors* för F. Det var konstigt, ty *kors* för F. är G-dur och E-moll, utom att alla fem (eller sex eller sju) korstonarterna ha *kors* för F. Men A-mollskalan går vidare, och så står ett *kors* för G också. Ny tonart alltså återigen. Men skalan var ju en uppräkning af alla tonerna i A-moll, som var utan förteckning. Om lärjungen frågar orsaken, får han icke veta den, utan upplyses, att det skall vara *kors* för F och G. Efter att ha skalat upp till två-strukna A, skall han krångla sig ner igen, men när han nu tar Fiss och Giss i stället för F och G, så får han på fingrarna. Invänder han nu, att det skulle ju var *kors* för F och G, så svaras: men icke i nergående skalan. Ber han få veta orsaken, så kan ingen lärare svara på det. Och lärjungen tycker inom sig, att det var nonsens, då A-moll uppgafs sakna förtecken, men likafullt hade två *kors* på sin väg uppåt, hvilka dock slängdes på nedgåendet. Om man nu reflekterar öfver denna anomali eller inkonsekvens, så finner man, att ett hvilande A-mollackord existerar, men A-moll som tonart icke.»

Dur likasom moll finnas dock verkligen och ha hvardera sin särskilda karaktär som tonarter. Om nu läraren icke kan ingå i några teoretiska explikationer med nybörjaren i pianospelning, så kan han praktiskt och lättfattligt visa lärjungen skillnaden mellan dur och moll och för eleven, om han ej är alltför dum och omusikalisk och alltså oduglig för musikund rvisning, är det ej svårt att skilja på ett dur- och ett mollackord äfvensom på dur- och mollskala. Beträffande skalorna bör en lärare låta eleven först inlära durskalorna, hvilka bildas efter den enkla formeln af hel- och halftoner: 1, 1, $^1/_2$, 1, 1, $1^1/_2$ (s:a sex hela). Att taga ut hela och halfva tonsteg på pianot bör vara det första som inläres. Om man nu sedan durskalorna äro inlärda öfvergår till mollskalorna, så får lärjungen veta att en dur och en mollskala samhöra med lika förteckning, kallade paralellskalor. En och en half ton lägre än durskalans begynnelseton har man den samhörige mollskalans. C dur har alltså A moll till paralellskala. Men det finns två mollskalor, den melodiska och harmoniska; — det är endast den förra hr Strindberg talar om och finner så krånglig med fiss och giss i stigningen fast än skalan ej har några förtecken. Men låt oss nu följa den enkla regeln för uppstigande mollskalan efter formeln 1, $^1/_2$, 1, 1, 1, 1, $^1/_2$ (s:a 6 hela) så måste helt naturligt fiss och giss ingå i skalan. Lärjungen får derför lära helt enkelt att A-moll-skalan har samma toner som A dur-skalan (hvilken vi antaga att han lärt förut) med undantag af 3:de tonen (liten ters i st. f. stor hos durtonarten) som är den samma som den parallela durskalans begynnelseton. Ned går Amoll-skalan som C dur och deraf förteckningen. Lika lättfattligt är bildandet af den i upp- och nedgående lika harmoniska mollskalan efter formeln 1, $^1/_2$, 1, 1, $^1/_2$, $1^1/_2$, $^1/_2$ (6 hela). Läraren kan sålunda lemna upplysning i saken så att lärjungen ej behöfver finna ett »nonsens» deri.

Men vi fortsätta herr Strindbergs artikel, hvari det vidare heter: »Om det nu inte finns några tonarter, så är förteckenet betydelselöst och kan falla bort. Emot detta har man invändt, att tonartena hafva hvar sin särskilda färg, som icke är beroende af tonhöjden, och att en tonsats måste sluta i samma tonart som den börjat. Hvad tonarternas färg beträffar, så är den för länge sedan uppdagad vara en villa. Mozart skref sålunda ett Concertante för viol och altviol i Ess-dur, men vid-

utförandet lät han stämma upp en half ton för att få mera klang i instrumenten. Det var således likgiltigt. Lika litet ha Mozarts operor lidit af den nya orkester-normaltonen, då stämgaffelns A klingar en half ton lägre, så att Don Juans »Du bör ej frukian bära» numera sjunges i den »öfverjordiskt högtidliga» Ass-dur, under det den på Mozarts tid sjöngs i den »täcka, ystra, af lefnadsglädje sprittande A-dur». (A. Mankell.) Att en tonsats måste sluta i samma tonart, som den börjat, är gammalt pedanteri, ty örat minnes icke tonarten från styckets början, då utvikningar i alla tonarter ägt rum på den långa vägen. Lika full af pedanteri synes harmoniläran vara, som talar om tillåtna och otillåtna tonsteg och ackorder, under det örat fördrager allt som har en öfvergång, och har hittills fördragit det.

Om man lägger händerna, med en viss försiktighet dock, på pianots klaviatur, så skall man finna, att alla toner trifvas tillsammans, mer eller mindre väl dock, och att alla grupperingar bilda ackord; så liberalt är örat, lika generöst som harmoniläran är förstockad. Det finns visserligen fula tonsteg såsom sekunden och qvinten, men inblandade i ett ackord (septim- eller qvintsext) blifva de af en utmärkt färgrik verkan.»

I afseende på de särskilda tonarternas »färg» eller uttryck för olika stämningar har man ju fantiserat på olika sätt, och häruti har nog förf. rätt att betydelsen är ringa. Men beträffande effekten af högre eller lägre tonhöjd kan ju den ena tonarten ha företräde framför den andra. I de flesta fall är väl skillnaden mindre afsevärd, såvida ej ett riktigt fint öra finner t. ex. mer friskhet och charme i en mindre vanlig tonart, t. ex. med förteckning af 5 eller 6 kors eller be, i stället för de vanliga tonarterna med färre. Skulle man, för att taga ett exempel vilja transponera Beethovens Fiss-dur-sonat, op. 78, en halfton lägre, till F-dur, tror jag knappast den skulle förlora något af sin skönhet, men en vinst skulle åstadkommas dermed, nämligen att sålunda en mängd enkla och dubbla förtecken skulle falla bort, hvarigenom utförandet och notläsningen skulle betydligt underlättas.

Beträffande Strindbergs yttrande att det skulle vara »ett gammalt pedanteri», att en tonart (ett tonstycke) bör sluta i samma tonart som den börjat, så torde han ej ha så alldeles rätt, om ock han synes ha på sin sida den yttersta venstern bland nutidskomponisterna. Såväl för andra tonsättare som för åhörare följes den kompositionens röda tråd, som är styckets tonart, hvilken, trots alla utvikningar, följes och uppfattas såsom genomgående detta. Bästa tillfredsställelse skänker också ett stycke som slutar i tonarten, helst i dess treklang eller i närbesläktad tonart. Det finns logik äfven i musik, och att sluta ett stycke med en mot angifna hufvudtonarten alltför heterogen är som att i en dikt eller föredrag sluta med en mellanmening ej med en slutsats. Påståendet att »alla toner trifvas tillsammans» och att örat är liberalt nog att trifvas dermed är alldeles öfverensstämmande med nutidens ytterligheter i producerandet af kakofonisk musik, något hvaremot en reaktion likväl börjat visa sig från deras sida, som respektera det sköna i musiken mera än den »genialiska extravagansen», om sådan kan kallas med skäl genialisk.

Men vi gå nu till fortsättningen af Strs uppsats och komma så till hufvudsaken, förslaget till förenklad notskrift. Han säger nu härom följande.

»Musikens notskrift har under tidernas lopp blifvit förkonstlad och ger icke exakt uttryck åt tonen, förutom det att klaver, förtecken, återställningstecken, dubbelkors och dubbelbe, dubbla återställningstecken, återställningstecken med kors eller be, punktering och bågar förvirra exekutören, då ju ögat vill se hvad örat hör, så att en klar tonsats äfven ter sig klar för ögat. De fem notlinierna äro nog så målande, och vid första lektionen i tonträffning *såg* eleven, hur tonen steg, då den klef upp på linjernas stege, och hur den föll med nedstigandet. Att lägga in flere linjer vore ett sätt, så att halftonerna tecknades på fina mellanlinjer, men då det finns ett enklare sätt, så må man ju börja med det genast.»

Som exempel anför han »Lacrimosa» i Mozarts Requiem, 9 takter med vanlig notskrift och sedan efter hans eget notskriftförslag. Härom säges nu:

»Strax i början synes förtecknet *be* angifna F-dur eller D-moll. Men första tonen i diskanten är genast höjd med ett *kors* för C, hvilket Ciss vid taktens slut återställes till C. Detta krångel(?!) fortfar i skriften, under det tonsatsen är präglad af ovanlig enkelhet och skönhet. Nu hade jag först tagit bort förtecknet och betecknat en tons höjning genom att trycka den i rödt och dess sänkning med tryck i grön färg, hvilket är optiskt riktigt, då rödt har det större svängningstalet och rödt i färgsymboliken lyfter, men grönt sänker. Denna distinktion är ju matematiskt riktig, då förhöjdt F till exempel icke är exakt samma ton som sänkt G. Men då på pianot ingen skillnad göres, och då detta förenklingsförsök endast gick ut på pianospelet, så strök jag den gröna färgen och opererade endast med rödt, likväl iakttagande att skrifva ut F i stället för rödt E och C i stället för rödt H. Men vid närmare eftertanke fann jag färgtrycket onödigt dyrt, och att reformen kunde göras ändå enklare och billigare. I stället för att höja tonen med rödt, betecknade jag halftonen med en liten svart not af den cert, som begagnas vid *förslag*.

Den andra åtgärden vore att borttaga basklaven och införa en enda eller diskantklaven. Att med vänster öga och vänster hand tänka en ters högre är en onödig tortyr; det splittrar tankeapparaten, söndrar och åstadkommer en disharmoni, som måste inverka störande i harmoniernas verkstad. Är man rädd för att beteckningen kommer med för många streck på halsen eller hufvet, så är det hjälpt med den redan icke ovanliga beteckningen 8:a.

Möjligen borde man stanna vid rödt och grönt för att få in färg i musiken; möjligt är äfven att ett smyckande af noterna skulle ingifva exekutören små tankar på skönhet i föredraget, då nu de abstraka geometriska figurerna i nothäftet erinra om Euklides' Elementa, kontorsbokens linjeringar, telegrafspråkets punkter och streck. Och ornamentiken skulle tas ur växtvärlden, då blommor och musik nästan fordra hvarandra.

En bisak, men af vikt för nybörjaren, vore borttagandet af punkterade noter och deras reduktion till verkliga värden, så att eleven sluppe sitta och räkna bråk i hufvudet. En halfnot med punkt skulle således skrifvas som tre på hvarandra följande fjärdedelar eller också borde man införa ny beteckning för en tre fjärdedels not, kanske så att den tecknades med tre streck på halsen eller på något annat målande sätt. Pauserna borde äfven bli mera åskådliga, så att de föreställde hvad de gåfvo sig ut för. En hel takts paus borde likna en hel not och de andra i förhållanden därefter.

Lite mera lif och skönhet skulle befria musiken från dess träldom hos matematiken. Det var bara det jag ville säga denna gång; en annan gång vill jag tala om taktstrecken, från hvilka redan poesien har emanciperat sig med stor framgång, särskildt i Wagners utmärkta texter.»

Granska vi det förslag, som här ofvan skall utgöra en förbättring i notskriften och betrakta hr Strindbergs notskrift, som skall ersätta den vanliga i »Lacrymosa», så ser den bra kal ut, saknande klaver tonarts- och andra förtecken. Enkel är den, mycket enkel. Men de der knappt synliga småoterna, som skola beteckna halftoner, äro bra otydligare än en vanlig not med förtecken. Och hur skall man kunna skilja en verklig förslagsnot (långt förslag) från en sådan; och om en höjd eller sänkt not skall ha ett förslag af en icke sådan, hur skall man då man bära sig åt?

Vidare skall basklaven borttagas: »det är en onödig tortyr att med vänster öga och vänster hand tänka en ters högre.» Är det icke kanske lika stor »tortyr» att tänka sig diskantnoterna oktaven lägre som basnoter! Saken leder ock till orimligheter. Ett exempel. 6:te takten i Lacrymosa börjar med ostrukna F i basen (fjärde linien). I vanliga notskriften följer som närmaste noter till detta på tredje och fjärde mellanrummet E och giss(ters).

Hur ser det ut i Strindbergs skrift. Jo der har man detta F på första mellanrummet och tersen intill i den vanliga notskriften har i Strindbergs kommit upp på fjärde mellanrummet och öfver första linien! Då tersnoterna äro punkterade, skulle de, såsom kvarliggande, (icke betecknadt af Str.) komma i kollision med diskantens brutna ters af samma noter. Beträffande en halfnot med punkt, (hvars värde väl ock betraktas som en »tortyr» att uträkna) skall denna ersättas af tre särskilda fjärdedelar; men om dessa skola bindas eller hvar och en slås an, det angifves icke. Vid många tillfällen är en sådan teckning i polyfon stil högst olämplig, och att teckna en trefjärdedels not med tre streck på halsen blir ändå mera förvillande. Pauserna vill hr S. ha tecknade lika med de noter de representera, men hur skall man då skilja mellan noter och pauser? Taktstrecken äro ej heller så farliga och förvillande men kunna vara till nytta vid bestämmande af någon viss del i ett stycke, som utan dem skulle blifva ett sammanflytande helt i notskriften. Dock kunde de ej behöfva afskära notlinierna utan utmärkas med ett litet streck ofvan och nedanför dem.

Att »litet mera lif och skönhet» skulle skänkas musiken af hr Strindbergs notskrift-reform kunna vi ej inse.

Urbilden till Fra Diavolo.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Redan samma år uppfördes Aubers »Fra Diavolo» i Berlin, Wien och Dresden; året derpå i München och Stuttgart. I Stockholm gafs operan första gången d. 17 maj 1833 i öfversättning af Crusell.

En jemförelse med titelhjälten i Aubers »Fra Diavolo» med urbilden visar att librettisten förfarit med stor frihet samt att människor och förhållanden endast tjänade honom till att skrifva en tilldragande pjes, hvilket också lyckades honom. Redan den omständigheten, att platsen för den komiska operan är ett värdshus i trakten af Terracina år 1830, under det, som sagdt, röfvarhöfdingen förpassades ur världen redan 1806, intygar att Scribe icke var så noga med den historiska troheten. Emellertid får man erkänna att han mästerligt förstått teckna den af girighet, våldsamhet och galanteri sammansatta karaktären hos Abruzzernas skräck, likasom det svaga könets svärmeri för en oförvägen och galant röfvarhöfding.

Lady Pamelas kostliga figur, hustrun till den resande engelsmannen, lord Kockburn, är visserligen librettistens egen uppfinning, men kärleksscenen med den som »markis af San Marco» uppträdande banditen är fullkomligt äkta. Särdeles lyckad är scenen i första akten, der markisen, h. e. Fra Diavolo, sitter och spisar, under det Zerlina sjunger visan om honom, hvari han sedan instämmer.

Den skråmessiga kritiken tog anstöt öfver att Auber förhärligade en som det sades vanlig spetsbof, sådan som Fra Diavolo, och slösade på honom sina kvicka och betagande melodier; men med tiden veko dessa betänkligheter, äfven hos de historieforskare, som sysselsatte sig med urbilden till den djärfve röfvarhöfdingen. Redan Alexander Dumas, den äldre, har likasom erkänt Fra Diavolos kulturhistoriska betydelse, då han i sitt verk om »San Felice» skildrar denna berömd vordna »öfvermenniska» såsom typen för en liflig yngling, hvilken af försmådd kärlek drifves till förtviflan, så att han vill hämnas icke blott på sin medtäflare utan också på hela samhället. Verkligen förhöll det sig ock så, att den år 1771 i Trevi födde Michele Pezza, sonen till en simpel landtman, som tillika bedref en liflig handel med olja, af försmådd kärlek grep till dolken och bössan.

Han älskade lidelsefullt dottern till en rik godsherre, Antonio della Rota, och friade till henne, men emedan han var fattig blef han afvisad af fadern till hans allrakäraste, och denna gifte sig med en rik yngling. Hittills hade Pezza varit en mild, fredlig och godsint menniska, men nu förvandlade sig hans fromma sinnelag till en blodtörstig vildes, och plötsligen, midt under bröllopsmåltiden sjönk brudgummen ned, dödligt träffad af en kula genom fönstret. Förfärade rusade gästerna upp och brölloppet tog en ände med förskräckelse. Det berättas att den döende unge maken, som genast förstod hvem mördaren var, skulle ha utropat, »Du är icke Fra Pezza utan Fra Diavolo!»

Historien förmäler att den till bergen flyende mördaren, hånfullt skulle ha gifvit till svar: »Ja, jag vill från detta nu vara Fra Diavolo!» Sedan figurerar den djärfve röfvarhöfdingen i sitt lands historia såsom bärande namnet Fra Diavolo. Likasom på sin rival så hämnades denne äfven på sin älskades fader, som han i löndom nedskjöt. För att undgå förföljelse, sedan han för det dubbla lönmordet blifvit dömd in contumaciam, drog han sig under namn af Fra Angelo tillbaka i ett kloster, men hans gömställe blef upptäckt, och så hade han ingen annan utväg än att gömma sig i berggrottor och på alphöjder för att der drifva sitt banditytke. Snart samlade han talrika desperados omkring sig, som hade ingenting att förlora och som nu lydigt följde sin höfdings befallningar.

Efter blott några få år hade han genom lyckade byten och plundringståg förvärfvat en stor förmögenhet, och antalet af hans anhängare växte allt mer, helst som han i främsta rummet hade i sigte främlingar och sådana medlemmar af den höga adeln, hvilka förtryckte folket, så att det lägre folket helsade honom nästan som en befriare. Under inga omständigheter förrådde honom Carabiniererna, ehuruväl ett pris af flere tusen scudi var satt på hans hufvud. Han dref sin vågsamhet så långt, att han i sina underjordiska gemak föranstaltade lysande fester för vänner och bekanta, naturligtvis i första rummet inbjudande vackra flickor och fruar, dem han förärade dyrbara skänker. Han gjorde som Crispinus, skomakarnes skyddsgud, som tog läder från de rika för att förfärdiga skor åt de fattiga.

(Forts.)

Litteratur.

Bergenson, Aron. ***Kyrkotonarternas praktiska användning.*** Dualer system, Monismus (starkt koncentrerade). Pr. 50 öre.

Det lilla häftet om 12 sidor är ett bihang till den Harmonilära som utgifvits af författaren, hvilken, som bekant, är lärare i harmoni vid vårt konkonservatorium.

Finsk Musikrevy. 3:e årg. 1:a och 2:a januarihäftet har utkommit med hr Otto Andersson som ansvarig redaktör. Formatet är nu något mindre, liknande »Die Signales». Detta dubbelhäfte innehåller: O. Andersson: Musikhistoriskt bibliotek och museum. — G. Münzer: Ave Cæsar, morituri te salutant. — V. Flodin: Martin Wegelius' minne (med bild). — A. Ingman: Musikbref från Dresden. — W. Eklund: Tschaikowsky, dikt. — Sången i skolan m. m. Tidskriften kostar i Finland 8 mk. för helt, 5 mk. för halft år; 50 penni för lösnummer, 1 mk. för dubbelhäfte.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Jan. 16. Rossini: *Wilhelm Tell.*
» 17, 22, 31. Adam: *Nürnbergerdockan.* Balett: *Askungen.*
» 18, 23. von Flotow: *Martha* (Lady Harriet, Nancy: Fru Bartels, frk. Edström; (Lyonel: hr Stockman, deb.; Tristan, Plumkett, domaren: hrr Söderman, Sellergren, Grafström.)
» 19. Méhul: *Josef i Egypten.* (Benjamin: frk. Edström; Jakob, Josef, Utobal, Ruben, Simeon: hrr Wallgren, Malm, Stiebel, Sellergren, Oscár; Napthali, Dan, Levi, Isaschar, Juda, Sebulon, Gad, Assar: hrr Schweback, Söderman, Sjöman, Bröderman, Lundmark, Ericson, Tell, Mandahl; en koryfé: frk. Lagergren); Balett: *Saltarello.*

Jan. 20. Kl. 1/2 2. *Vermländingarne* (Erik: hr O. Strandberg, deb.) 375:e gång.
» 20. Kl. 1/2 8. R. Wagner: *Den flygande Holländaren.*
» 21. Puccini: *Bohème* (Mimi: fru Hellström.)
» 24. Bizet: *Carmen* (Carmen, Micaela, Frasquita, Mercedes: frk. Edström, fru Högberg, frkn. Lagergren, Hesse; Don José, Escamillo, Zuniga, Morales, Remendado, smugglarhöfdingen: hrr Nyblom, Oscár, Grafström, Mandahl, Bröderman, Ericson).
» 25. Verdi: *Den Vilseförda.* (Violetta, Flora, Anna: fruar Hellström, Bartels, Mandahl; Germont, Alfred: hrr Wallgren, Ödmann; Gaston, baron Duphol, markis d'Aubigny, doktor Grenville: hrr Schweback, Mandahl, Sellergren, Grafström).
» 26. *Vermländingarne* (Erik: hr Malm).
» 27. Kl. 1/2 2. *Askungen.*
» » » 1/2 8. R Wagner; *Tannhäuser.*
» 28. Tschaikowsky: *Eugen Onegin* (Larina, Tatjana, Olga, Filipjewna: fruar Mandahl, Lindberg, frkn. Edström, Hulting; Eugen Onegin, Lanski, furst Gremin, Triquet, Saretzki: hrr Forsell, Nyblom, Wallgren, Malm, Söderman). 75:te gång.
» 30. Verdi: *Trubaduren.* (Leonora, Azucena, Inez: fruar Lindberg, Claussen, Hulting: Grefve Luna, Manrico, Fernando, Ruiz: hrr Forsell, Menzinsky, Söderman, Ericson.)

Östermalmsteatern.

» 29. *Fänrik Ståls sägner.* Från Siikajoki till Jutas. Bilder från finska kriget 1808. Af Herm. A. Ring och John Wigfors. Musik af Per Lindberg.

Svenska teatern.

» 27. *Bröllopet på Ulfåsa* (matiné). Skådespel af Frans Hedberg. Musik af Aug. Söderman.

Oscarsteatern.

» 16—21. Lecocq: *Lille hertigen.*
» 20, 27. *Vermländingarne* (matiné).
» 22—31. Franz Léhar: *Den glada änkan.* (»Die lustige Wittwe») operett i 3 akter af Leon och Stein. (Hanna Glawari, Valenciene, Sylviane, Olga, Praskowia: fru Meissner, frkn. Berentz, Salchow, fruar Ringvall, Rove; baron Mirsko Zeta, grefve Danilowitsch, de Rosillon, vicomte Cascada, Raoul de St. Brioche, Bogdanowitsch, Kronow, Pritschitsch, Njegus: hrr Ringvall, Barcklind, Allum, Schücker, Ralf, Wickbom, Bergström, Svenson, Lund).

Musikal. akademien.

» 19. Konsert af Emil Sjögren. Biträdande: violinisten André Mangeot, pianisten Pierre Augiéras och hr John Forsell.
Jan. 26. Konsert af miss Minnie Tracey och miss Mary Olson. Biträdande: hrr Mangeot och Augiéras.
» 29. Konsertföreningens 3:e abonnemangskonsert. Biträdande solist: lady Wilma Hallé. 1. Ernst von Dohnányi: Symfoni, D-moll; 2. Max Bruch: Violinkonsert n:o 1, G-moll; 3. Luigi Cherubini: ur operan »Ali Baba» a) Balettmusik b) Uvertyr.
» 31. Konsert af Brüssel-kvartetten. 1. Fr. Schubert. Stråkkvartett, D:moll; 2: Mozart: Stråkkvartett, D-dur (n:o 21, Coll. Litolff); 3, Tschaikowsky: Stråkkvartett, D-dur, op. 11.

Vetenskapsakademien.

» 16. Konsert af violoncellisten Bror Petterson. Biträdande: pianisten Edvin Svensson.
» 22. Konsert af Geertruida Vogel van Vladeracken och violinisten dr Niel Vogel. Biträdande pianist: hr Edv. Svensson.
» 24. Konsertföreningens 2:a Kammarmusikkonsert. Medverkande: Aulin-Kvartetten, prof. Franz Neruda, hrr Rich. Andersson, Ax. Rundqnist. 1. Dvorák: Stråksextett, A-dur, op. 48; 2. Beethoven: Stråkkvar- Ess-dur, op. 74; 3 Brahms: Pianokvintett, F-moll op. 34.
» 30. Konsert af fru Mally Högberg. Biträdande: Löjtnant E. Elfgren, frök. Märtha Ohlson.

Den stiltje i operans repertoar, som nu råder tyder på snart stundande »Ragnarök». Detta musikdrama kräfver naturligtvis för mycket arbete för att kunna lemna rum för andra nyheter. Till sådana gamla kan räknas »Josef i Egypten», som senast gafs här i jan 1904. Frk. Edström utförde nu mycket förtjenstfullt Benjamins roll. I »Martha» har herr Stockman gjort sin 2:a debut som Lyonel, och med sin vackra röst gjort ett godt intryck. Detsamma kan sägas om fröken Edström som efterträdt fru Jungstedt i Nancys muntra roll. Den populära operan har nu nått sin 200:de representation på vår operascen. Andra jubileer ha också inträffat i det »Wermländingarne» nu hunnit sin 375:te, »Eugen Onegin» sin 75 föreställning. Fru Hellström har efter hemkomsten vidare uppträdt som Mimi i »Bohème» och Violetta i »Den vilseförda».

Om »Den glada Änkan på Oscarsteatern skola vi i nästa nummer yttra oss.

Konserterna under senare hälften af januari voro talrika. Efter tidsföljden ha vi att först nämna violoncellisten Bror Pettersson, hvilken likasom förra året vid samma tid, besökte hemlandet under ferierna vid Musikinstitutet i Helsingfors, der han är anställd som lärare. Vid sin konsert i Vetenskapsakademien den 16 jan. utförde han konsert af Haydn, Andante ur Svendsens konsert, Beethovens violoncellsonat, op. 5, G-moll, och Davidoffs bravurstycke »Am Springbrunnen». Herr Pettersson eger betydande färdighet och spelar särdeles mjukt och behagligt. Han understöddes väl af den begåfvade unge pianisten Edvin Svensson, som spelade solo Dess-dur-nocturnen af Chopin och E-dur-polonaisen af Liszt. De utförande rönte varmt bifall af de talrika åhörarne.

Efter denna konsert följde den 19 jan. Emil Sjögrens kompositionskonsert med biträde af ett par talangfulla unga fransmän, den å en föregående Sjögren-konsert hörde violinisten Mangeot och pianisten Augiéras samt af hr John Forsell. Konserten, endast upptagande Sjögrens kompositioner, inleddes med en ny Sonat, n:o 4 H-moll op. 47, för violin och piano, spelad af tonsättaren själf och hr Mangeot. Den består af 4, ej särdeles långa satser: Andante espessivo och Allegro risoluto, Scherzo vivace, Andante con moto, Allegro vivace, af hvilka Andantet syntes slå mest an. Jemte detta torde första satsen vara verkets bästa del, hvilket synes oss i faktur och inspiration stå efter hans föregående af samma slag. För violin och piano spelade fransmännen »Poème», op. 40, och den af Aulin transkriberade sången »Kontrabandieren», op. 9. Hr Augiéeras spelade med lif och lust ett par stycken ur »Novelletter», op. 14. Med ypperlig framställning utförde hr Forsell balladen »Der Vogt von Tenneberg», op. 25, samt ur op. 12 Jul. Wolffs Tannhäuser, »Du schaust mich an», »Jahrlang möcht'ich», »Hab' ein Röslein dir gebrochen» och »Ich möchte schweben», ackompanjerad af tonsättaren. Den geniale och populäre konsertgifvaren hade naturligtvis «fullt hus» och hyllades äfven med en lagerkrans. Rikt bifall kom äfven de biträdande till del.

Konsertföreningens 2:a kammarmusikkonsert i Vetenskapsakademien var tillika ett jubileum för Aulin-kvartetten, som för 20 år sedan der gaf sin första konsert. Kvartetten utgjordes då af hrr Aulin, Edvin Sjöberg (2 violin) Oscar Bergström (alt) och Berndt Carlson (Violoncell). För 10 år sedan gaf kvartetten sin 50:de konsert. Hr Christian Sandquist hade då efterträdt den med döden afgångne hr Sjöberg. Medlemmarne tillhörde då alla hofkapellet. Hr W. Stenhammar var adjungerad som pianist, och denna tidning innehöll vid detta tioårsjubileum en porträttgrupp af alla fem. På senare år har, som bekant, hrr Gust. Molander (2:a violin) och Rud. Claëson (violoncell) ingått i kvartetten. Den nu i fråga varande konserten inleddes med Dvoráks fängslande, på slaviska motiv byggda stråksextett op. 48, hvari prof. Fr. Neruda och hr Axel Runnqvist (alt) medverkade. Följde så Beethovens härliga stråk-

kvartett op. 74, den s. k. »harpkvartetten», hvarpå Brahms intressanta Pianokvintett op. 31 afslutade soarén. I denna deltog vid flygeln hr Rich. Andersson, som ej på länge uppträdt offentligt och nu med sitt klara och uttrycksfulla spel gjorde en vacker insats i det hela. Hr Aulin fick å egna och kvartettens vägnar mottaga tre lagerkransar och bifallet i den öfverfyllda salen var ytterst lifligt, med skäl gällande alla de utföranden likasom äfven afseende Aulinkvartettens verksamhet i allo.

En präktig musiknjutning erbjöd Konsertföreningens 3:e abonnemangskonsert, som vi nu af bristande utrymme endast helt kort få omnämna. Den inleddes med en särdeles underhållande symfoni af den berömde pianisten, ungraren Dohnányi (f. 1877). Rik på goda idéer och vackra klangeffekter är denna symfoni alltigenom. Det sköna andantet, det ystra scherzot och den intressanta finalen med dess variationer och ståliga fuga voro särdeles medryckande. Det svåra verket, hvartill betydlig förstärkning af blåskören fordras, blef i utförandet till heders för hr Aulin och hans orkester. Att den derpå följande violinkonserten af Max Bruch genom lady Hallé fick det mästerligaste utförande ha vi redan nämnt. Slutnumret, dansar och uvertyr ur «Ali Baba» af Cherubini, en klassiskt kvick och underhållande musik, väckte äfven stort intresse. Publiken hade allt skäl till det rika bifall, som denna kväll egnades dirigenten och de utförande. — Brüssel-kvartettens fulländade spel få vi, efter dess afslutade konserterande denna gång, närmare omnämna, liksom vi måste uppskjuta till nästa nummer redogörandet för de öfriga januari-konserterna.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Med måndagen d. 4 d:s har dr. Otto Briesemeister börjat en månads gästspel här som Loge i »Rhenguldet». Under denna tid kommer hr Briesemeister också att biträda vid inöfvandet af »Ragnarök» (Götterdämmerung), som anses kunna få sin premiär i slutet af denna månad.

Musikaliska akademien har till orkesteranförare för innevarande år förordnat läraren vid musikkonservatoriet Emil Hessler.

Förlofning har tillkännagifvits mellan operasångerskan fru Anna Hellström och operasångaren Martin Oscár.

Lady Hallé ger d. 5 febr. konsert i Musikal. akademien under medverkan af k. kammarsångerskan frk. Ellen Beck och pianisten Adolf Wiklund.

Konserter. Violinisten Israel Hägerstrand förbereder en konsert till tisd. den 12 febr. i Vetenskapsakademien, biträdd af fru Mally Högberg och pianisten John Cederlund — D. 17 d:s anordna Stockholms brefbärare sin vanliga årskonsert till förmån för sin änke- och pupillkassas grundfond med matiné i Katarina kyrka. Biträdande äro fröken Davida Hesse, hrr John Forsell, Tor Aulin, Alb. Lindström samt Bellmanskören.

Musikhistoriska muséet har af grefvinnan de Casa Miranda som gåfva erhållit en af henne i Italien inköpt s. k. »Tambourin provençal», hvilken förskrifver sig från midten af 1700-talet. Det ganska sällsynta instrumentet, ett slags trumma af nära en meters höjd, är synnerligen elegant till form och utseende.

I riksdagen har nyligen väckts motion om ett statsanslag till muséet på 3000 kronor under 3 år.

Stockholms orkesterförening, hvilken bildades på ett stort musikermöte å restaurang Runan i december förra året, har vunnit stor anslutning. Så godt som alla i Stockholm engagerade musiker ha ingått i föreningen, som nu räknar öfver 200 medlemmar.

Fröken Tyra Nissen, elev af fröken Hebbe, meddelar undervisning i sång, hvarom närmare annons å sista sidan upplyser.

Systrarna Svärdström i Berlin. Systrarna Valborg, Olga, Sigrid och Astrid Svärdström gåfvo nyligen konsert i Bechsteins sal. Publiken, som redan från början var lifligt intresserad, blef mot slutet entusiasmerad och applåderade flitigt.

Af de fyrstämmiga sångerna väckte von Kochs »Midsommardans» särskildt stor förtjusning. Bland solonumren märktes Griegs »Ranghild» och Hallströms »Svarta svanor». Systrarna hade förut konserterat i Budapest med stor framgång.

Fru Valborg Svärdström-Werbeck har i dec. efter konsertturné i Schweitz skördat stor framgång i Prag som Margareta i »Faust». I slutet af förra månaden gaf hon med stort bifall konsert i Berlin, med sånger af Sjögren, Alfvén, Petersson-Berger, samt tyska sånger på programmet.

Adolf Viklund, vår bekante pianist och komponist, gaf d. 26 jan. talrikt besökt konsert i Berlin, Svenska klubbens lokal Han spelade därvid N:o 1 och 2 ur Em. Sjögrens »Erotikon», »Ungeduld» af Moszkowski, Etyder af Chopin, Intermezzo och Rhapsodie af Brahms. Han biträddes af hr John Husberg, som sjöng sånger af konsertgifvaren, samt af frk. Karin Lindholm, som utförde romanser af Stenhammar, Grieg, Sibelius och Dell'Acqua.

Sigrid Arnoldson har nyligen med stor framgång sjungit Mignon på hofoperan i Dresden och skulle afsluta gästspelet med Carmen.

Herman Brag i Amerika. Om vår svenska operasångare Herman Brag, som för närvarande är engagerad vid den stora Manhattanoperan i Newyork, innehålla de amerikanska tidningarna mycket lofordade kritiker. Särskild omtalas i den stora tidningen Evening Telegram hr Br Brags utförande af sångpartiet Leporello, hvilket tidningen karaktäriserar såsom utmärkt. Äfven Evening World yttrar sig om hr Brags Leporello, som säges vara »excellent» både hvad sång och spel beträffar.

Helsingborg. Salmsons operettsällskap har under sin sejour haft stor framgång. Sedan nyårsdagen ha föreställningar gifvits dagligen för fullt hus; i »Cornevilles klockor» har dir. Salmson sjelf med stort bifall utfört Gaspards roll.

Från våra grannland.

Helsingfors Jan. 11—25. Af teatrarnas pjeser med musik har man att anföra på Svenska teatern »Belsazars gästabud» och Folkteaterns uppförande der af »Vermländingarne» och »Stockflötarne» (»Tukkijoella»), lustspel i 4 akter med musik af O. Merikanto; på Finska teatern »Regina von Emmeritz». Af konserter ha två sådana d 11 och 20 jan. gifvits af Mally Burjam med biträde af hr Merikanto. Denna sångerska, som nyligen varit engagerad vid Opéra Comique i Paris och till våren lär skola uppträda i Brüssel och på Monte-Carlo-operan, berömmes för vacker röst och temperamentfullt föredrag, men säges mera lyckas med scenens musik än romansen. Filharm. Sällskapet gaf d. 21 jan. sin 6:te symfonikonsert med biträde af operasångaren Otto Briesemeister. Programmet upptog: 1 Berlioz: Symphonie phantastique; 2 R. Wagner: Loges Erzählung ur »Rheingold»; 3 Rich. Strauss: »Tod und Verklärung». Hr Briesemeister utmärker sig, säges det, genom fin frasering, men rösten saknar välljud och metallisk glans. Vid en af de populära konserterna i Societetshuset har hr Briesemeister äfven uppträdt med sånger ur »Mästersångarne» och »Parsifal». Ett par konserter ha gifvits af sångerskan fru Jenny Spennert, biträdd af pianisten Merikanto, och af en annan sångerska, Agnes Poschner, som hade till ackompanjatör hr Armas Järnefelt.

Kristiania Jan. 10—29. Nationalteatern har denna tid flitigt fortsatt med »Den glada änkan». Af andra pjeser med musik har en och annan gång »Dockan» uppförts på Central-

teatern samt »Resan till Kina» och »Bröllopet paa Ulfsbjerg» på Folkteatern — D. 15 konserterade här paret Geertrude Vogel von Vladeracken och Niel Vogel. Dagen efter gafs konsert af en sångerska Maja Gløersen, som en vecka senare tillsammans med Magnhild Rasmussen gaf en »duettafton», hvarvid jemte solosånger utfördes duetter af Mendelssohn, Dvořák, Brahms, Tschaikowsky och Bernecken samt »Ola Glumstuen», arrang. af Per Winge. D. 19 konserterade pianisten B. Hammar med biträde af Nat. teaterns orkester, sångerskan frk. Kaja Hansen och pian. Backer-Lunde. Programmet upptog bl. a. Schumanns A moll-konsert, op. 54 och Saint-Saëns' op. 44. Pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl gaf d. 26 konsert med program af Tschaikowskys konsert op. 23, Chopins Fantasie op. 49 och stycken af Rameau, Lully och Scarlatti. Konserter gåfvos d. 22 och 29 jan. af fru Oselio-Björnson, biträdd af pianisten Backer-Lunde; Den första romanskonsert, den andra med arier och sånger på programmet.

Köpenhamn. Jan. 9—29. Kgl. teaterns spellista denna tid har upptagit »Mignon», »Liden Kirsten», »Lifjägerne paa Amager», »Lohengrin», »Der var en gang...» samt baletter, förutom dramatiska pjeser. D. 14 jan. gaf Anton Hartvigsen sin 3:e Beethoven-afton. Den 21 och 29 konserterade Brüssel-kvartetten med samma program, som på Stockholmskonserterna denna gång. D. 16 gafs Beethovenafton af den utmärkte pianisten Frédéric Lamond, då han spelade 32 Variationer, C moll, samt sonaterna op. 53, C dur; Ciss moll, op. 27 n:o 2, appasionata, pathetique och Andante favori. En annan renommerad pianist, Godowsky, gaf d. 26 jan. en konsert, hvars program upptog: Weber: Sonat Ass dur, Schumann: Karneval, Chopin: Konsertallegro, Ballade och Tarantella. Samma dag konserterade med stort bifall fru Maikki Järnefelt, biträdd af sin landsman, pianisten och kompositören Selim Palmgren, hvars kompositioner väckte mycken uppmärksamhet. Filharmoniska sällskapet gaf d 15 sin 2:a konsert med biträde af fru Teresa Carreno, som då utförde pianokonsert af Tschaikowsky och af Schubert Marche militaire, Impromptu och »Soirées de Vienne» (Schubert-Liszt). Paläkonserterna under hr Joachim-Andersens ledning ha fortgått som vanligt med blandadt program af orkester- och solonummer. Till d. 2 febr. har annonserats konsert af Emil Sjögren, som biträdes af fru Margar. Boye-Jensen samt hrr Mangeot och Augiéras.

Från andra land.

London. Den tyska operasäsongen öppnades å Coventgarden-teatern d. 14 jan med »Mästersångarne», hvari Herold sjöng Stoltzing. Fru Aino Ackté uppträdde här första gången som Elsa, och Londontidningar förvåna sig öfver att en i allo så utmärkt artist icke förr låtit höra sig i den engelska hufvudstaden. Den 2 maj kommer Jean Sibelius att i London dirigera sin 3:je symfoni vid en Philharm. Societys abonnemangskonsert. Bland solister å dessa nämnas Teresa Carreno, lady Hallé och Johanne Stockmarr

Paris Stora operan har efter Gailhard erhållit nya direktörer i den bekante operakomponisten André Messager, som varit kapellmästare vid Opéra Comique och Coventgarden i London, samt (som ekonomisk meddirektör) mr. Broussan som bragt operan i Lyon till hög ståndpunkt.

Dödsfall.

Blomberg, Per *(Petrus)* Fredrik August, organist och klockare i Stora Kopparbergs församling, Falun, f. 1841, afled derstädes d. 16 jan. Utrustad med särderes vacker röst och mycket musikaliskt begåfvad var han under sin studenttid en ofta anlitad sångare. Han aflade sedan organistexamen i Upsala, blef organist och klockare i Södertelje samt sedan i Falun. Blomberg deltog i sångarfärderna till Paris 1867 och 1878 samt sådana inom Sverige 1873 och 1874. Han tänkte en tid egna sig åt den lyriska scenen och debuterade ej utan framgång i Helsingfors som operasångare. Hans kompositoriska anlag visade sig fördelaktigt i några glada komiska sällskaps-operetter såsom »Morens sista suck» och »Klockarekriget», den senare med stor framgång uppförd som sällskapsspektakel i Falun. Blomberg var en mycket älskvärd personlighet med stor vänkrets.

Pettersson, Hans, musikdirektör, ledamot af Musikal. akademien, f. d. organist i Hedvig Eleonora församling, afled d. 20 jan. i sitt hem i hufvudstaden i en ålder af nära 77 år.

Född i Gylle församling af Lunds stift, kom han vid unga år till Stockholm och blef efter afslutade studier vid Musikaliska akademien musikdirektör. År 1857 utnämndes han till organist i Hedvig Eleonora församling, en befattning, som han i det närmaste beklädde under 50 år. Han anställdes 1854 som violoncellist vid Dramatiska teaterns orkester, var i många år lärare i sång vid Ladugårdslands, nuvarande Östermalms, allmänna läroverk samt utöfvade äfven en omfattande enskild lärareverksamhet. Som violoncellist deltog han i många år nitiskt i Mazérska kvartettsällskapets musikaliska verksamhet. Pettersson var en flärdfri och vänfast personlighet, som efterlämnar ett aktadt minne.

Hvarjehanda.

Rubinstein och kejsaren. Anton Rubinstein var en dag befald till ryska kejsaren för att spela. Medan han gjorde detta märkte han att kejsaren ogeneradt konverserade helt högt med en person i hans närhet. Rubinstein afbröt sitt spel lade händerna på sina knän och riktade blicken på tsaren med den oskyldigaste min i världen. Stor förlägenhet hos alla! Hofmarskalken gick fram till mästaren och frågade hvarför han så plötsligen afbröt sitt spel. Svaret blef: »När min kejsare talar är det min skyldighet att vara tyst!»

Oscar Wildes Salome och det amerikanska bigotteriet. Operan Salome», Richard Strauss' och Oscar Wildes underbara skapelse, som gått för fulla hus en tid bortåt på Metropolitanoperan i Newyork, hotas nu att uteslutas från repertoaren på grund af den sedliga harm den väckt i puritanska kretsar. Direktörerna för det bolag, som äger Metropolitanoperan, ha nämligen inlämnat en protest till operans ledare, mr Conried, emedan han låtit uppföra »Salome», »en föreställning som väcker anstöt och skadar operans anseende.» Med eller mot sin vilja ha direktörerna naturligtvis därigenom gjort en jättereklam för operan.

Det är, som man kan förstå, ej musiken som sårat den ömtåliga amerikanska sedlighetskänslan, utan den scen, då den dansande Salome smeker och kysser Johannes Döparens afhuggna hufvud. Den betraktas som ett utslag af Wildes depraverade fantasi. Att operan kunnat utan protest få gå öfver 40 scener i Europa kan man i Amerika ej förstå. I bibeln står det uttryckligen, att Salome bad om Johannes' hufvud för att göra sin moder till viljes, icke för att tillfredsställa en längtan att kyssa läpparna på den man, som försmått hennes kärlek. Det är mot detta omoraliska sätt att förvanska bibeln som puritanerna vändt sig.

Emellertid har mr Conried ej alls lust att nedlägga »Salome», för hvilkens uppförande han betalat dryga penningar. Han kunde visserligen utesluta den förargelseväckande scenen, men är ej heller benägen härför. Alltså tycks det arta sig till strid på fullt allvar mellan det amerikanska pryderiet och operachefen. Möjligen kommer en skiljedom att afgöra saken. Man ser att i Amerika som i England — och äfven annorstädes — bibeldyrkan och bigotteri ännu florerar.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **27:de** årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1907 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

KUNGLIGA MUSIKKONSERVATORIET I LEIPZIG.

Antagningsprofningen eger rum ***Onsdag och Torsdag den 3 och 4 April 1907*** kl. 9 till 12 f. m. Den personliga anmälningen till denna pröfning eger rum ***Tisdagen den 2 April*** å konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar alla grenar af den musikaliska konsten, nämligen: *Piano, samtliga Blås- och Stränginstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk operautbildning, Kammar-, Orkester- och Kyrklig musik samt Teori, Musikhistoria, Litteratur och Estetik.*

Prospekt på tyska och engelska utlämnas gratis. Leipzig i Januari 1907.

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet,

D:r Röntsch.

Festmarsch

för piano af

Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch kan köpas eller rekvireras å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.

Pris 50 öre.

Svensk Musiktidning

inbindes i starka klotband med guldpressning för 1: 50 pr årg. om man hänvänder sig till A. F. Högbergs Bokbinderi, 22—24 David Bagaresgata.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

Tyra Nissen,

elev af fröken Signe Hebbe och fru Anna Levertin, meddelar undervisning i sång. — Ref. Fröken Signe Hebbe.

Telef. Östermalm 24 56.

Skeppargatan 22.

Svensk Musiktidnings MUSIKBILAGA

1904

finnes att köpa, pris 1 kr., och innehåller vackra ***Pianostycken*** *af* **Gustaf Hägg, Theodor Kirchner, Ignotus** *samt en sång af* **A. M. Myrberg.**

I bok- och musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Innehåll:

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt Sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

Pianomagasin.

Största lager af bästa **svenska** och **utländska** fabrikat.

OBS.! **Hufvuddepôt** för **Kgl. Hofleverantörerna** ***Malmsjö*** och ***Billberg, Uebel & Lechlister, Schiedmayer*** samt Orglar från **Skandinaviska Orgelfabriken.**

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Bekväma afbetalningsvillkor.

☛ Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter!

Gust. Petterson & C:os A.-B.

R. T. 67 32 Etablerad 1870. A. T. 78 31.

Malmskillnadsg. 13, Stockholm.

INNEHÅLL:

Lady Wilma Hallé (med porträtt) — Granskning af Aug. Strindbergs förslag till förenklad notskrift. — Urbilden till Fra Diavolo (forts.) — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda — Annonser.

Gustafson & Påhlsons Boktryckeri, Stockholm 1907.